

bluitemband

door leden voor leden

Jaargang 42 – Herfst 2023
Uitgave van de Vereniging van
voormalig medewerkers ANWB

Herfst

dit lees je in deze buitenband

3	Colofon
3	Voorwoord
4	Van het Bestuur
4	Wegwijs bij de VG-ANWB
6	Verse lucht in Buitenband
18	RCP-berichten
22	ANWB-nieuws
23	Ledensecretariaat

5	Welkom nieuw lid
9	De tijd van je leven, de hobby van ...
14	TIP 5, Boeken
24	Gedachten in dicht
24	Fotocolumn

8	De favoriete wandeling van ...
16	Erop uit: Europese nachttreinen
19	Prikbord acties: bezoek Rockart Museum
20	ChatGPT: wat kun je ermee?

10	Meevaren op een containerschip
13	Taaldingetje
15	Dingen van de Dag

voor woord

Het spijt me. Ik had me nog zo voorgenomen om Buitenband dit jaar te laten zoals die was. Maar de Franse drang naar revolutie heeft zich inmiddels in mij genesteld en dus kun je op pagina 6 lezen hoe ik de toon en inhoud van Buitenband iets wil wijzigen.

Japke D. Bouma, journalist en columnist bij het NRC, maakte een test om te beoordelen of je inmiddels een ouwe zak bent of nog een jonge god. Op 5 juni dit jaar stond de test in de krant. Maak 'm en je weet het! stond er in de inleiding.

Vraag 22: Als je de bladen van de ANWB, Eigen Huis en ABP leest.

Voor elke ja 20 punten...

Die kunnen we in onze zak steken. Ik wil niet weten hoeveel punten je krijgt als je die bladen maakt of gemaakt hebt. En dan is Buitenband ook nog een blad op de kruising van ANWB en ABP!

Vraag 1 luidde overigens: Je snapt dat je een column met zelfspot moet lezen, en nooit 100% op jezelf moet betrekken.

Ook daarvoor kreeg je 20 punten bij JA. Dus alle begrip en zelfreflectie verraadt ons ouder zijn!

Door haar column heb ik mij wel afgevraagd wat mij drijft om Buitenband een andere koers te geven. Want ik wil dat in Buitenband meer aandacht komt voor morgen en voor alle kansen en mogelijkheden die we hebben nu we niet meer dagelijks naar ons werk hoeven gaan. En ik wil niet te veel achteromkijken. Want ouderen worden gezien als mensen die alleen maar praten over vroeger toen alles beter, eenvoudiger, eerlijker en mooier was. Jong zijn, of in elk geval als jong gedragen, lijkt de norm. We verven ons haar; smeren rimpels dicht uit potjes; dragen een hoody als we over de 70 zijn; behalve de elektrische fiets, die mag. Tenslotte gaan pubers ook elektrisch naar school.

Maar het is de vraag of ik met de koerswijziging ook niet bijdraag aan het stigma dat oud zijn saai, inactief en schraal is.

Wat mij betreft is het laatste woord er nog niet over gezegd. Dus ik daag de lezer uit om te melden hoe je zelf denkt over het ouder worden. Wat is leuk? Wat niet? Hoe wil je benaderd worden? Vind je het prima als de 16-jarige kassière je en jijt? Is het terecht dat mensen voor je opstaan in de tram? Moeten we korting krijgen bij het museum?

Bij genoeg reacties vullen we er een Buitenband mee!

Veel leesplezier!

Hans van der Schaaf

Hoofdredacteur Buitenband

colofon

Buitenband is het kwartaalblad van de Vereniging van voormalig medewerkers ANWB, de VG-ANWB.

Hoofdredacteur

Hans van der Schaaf
buitenband@vg-anwb.nl

Vormgeving

Chris Soudan
vormgeving@vg-anwb.nl

Aan deze Buitenband werkten mee:

Bas Braad
Coen van Hoogdalem
Joop Karsemeijer
Kees Lucassen
Jacques van 't Riet
Hans van der Schaaf
Henk Zwijnenburg

Mail

buitenband@vg-anwb.nl

Druk Buitenband

Grafia Media Groep, Pijnacker

De Vereniging als platform

De zomervakantie zit er weer op. Wat is het heerlijk dat je als pensionado niet in het hoogseizoen op vakantie hoeft. Rustig kun je het ongemak van alle vakantiegangers aanschouwen. Van files, bosbranden, overstromingen en andere rampen en ongemakken heb je geen last. Het enige ongemak is dat het zo nu en dan regent. Alle tijd dus om weer eens wat boeken te lezen. Drie boeken zijn mij bij gebleven. Lessen van Ian McEwan, Het ontstaan van de tijd van Thomas Hertog en De vluchteling, de grenswacht en de rijke jood van Arnon Grunberg hebben zo op het eerste gezicht niets met elkaar te maken maar misschien eigenlijk toch wel. Voor mij gaat het om het waarnemen van je omgeving en de notie dat je als waarnemer onderdeel bent van je omgeving en die omgeving op het moment van waarnemen ook beïnvloedt. Je bent geen waarnemer die boven datgene wat je waarneemt hangt, je bent zelf onderdeel van die waarneming en de uitkomst daarvan.

Dit wat abstracte verhaal kun je ook toepassen op onze vereniging. Want niet het bestuur of de commissies maken de vereniging. Met elkaar maken we de vereniging en ons handelen (waarnemen) is direct van invloed op de dynamiek van de club. Bas Braad kunnen we in dit kader als waarnemer beschouwen die iets constateerde en vervolgens het initiatief nam voor de Prikbordacties. Daarmee verandert hij de dynamiek in de vereniging en wij als leden kunnen meegaan in die dynamiek door zijn initiatief over te nemen en zelf met nieuwe Prikbordacties te komen. Op die manier ontstaat er op natuurlijke wijze een nieuwe gemeenschap (community) van VG-leden. Leden die op elkaar reageren, nieuwe initiatieven ontplooiën en andere leden stimuleren. Het boeiende is dat we eigenlijk op weg zijn naar een nieuwe vereniging die niet vanuit een bestuur wordt georganiseerd of aangestuurd. Wij maken met elkaar die nieuwe vereniging, wij zorgen met elkaar voor nieuwe initiatieven en we zijn producenten geworden in plaats van consumenten. Ik hoop van harte dat jullie mee willen doen en op die manier de vereniging als platform vorm willen geven. Ik wens ons veel succes.

Coen van Hoogdalem

Voorzitter

wegwijs

bij de VG-ANWB

Adres ledensecretariaat, berichten, regiocontacten, activiteiten, evenementen, e.d.

Ledensecretariaat VG-ANWB
Postbus 85455
2508 CD Den Haag

Adres vereniging VG-ANWB

Secretaris VG-ANWB
Poortwachter 43
2401 KX Alphen a/d Rijn
tel. 06 - 5343 8516
secretaris@vg-anwb.nl
Bankrekeningnummer
NL 47 INGB 0003 8160 27
ten name van: Vereniging van
voormalig medewerkers ANWB
Handelsregister: KVK 40409787

Bestuur

Voorzitter

Coen van Hoogdalem
voorzitter@vg-anwb.nl

Vice-voorzitter

Gerard de Regt

Secretaris

Wim Doodhagen
secretaris@vg-anwb.nl

Penningmeester

Bert Nollen

penningmeester@vg-anwb.nl

Coördinator Ledensecretariaat

Joke van Veen

ledensecretariaat@vg-anwb.nl

Coördinator RegioContactPersonen

vacature

coordinatie-rcp@vg-anwb.nl

Coördinatoren Evenementen

Jacques van 't Riet

Jaap de Wever

Assistentie ledensecretariaat

Aanmeldingen

Lyda Nell

Ledenbestand

Agnes Brugmans

Jubilea, huwelijken, etc.

Ellen Natzijs

ledensecretariaat@vg-anwb.nl

Activiteitencommissie

Mieke Geursen

Ellen Hofman

Anneke de Regt-Julsing

Jacques van 't Riet

Jaap de Wever

activiteiten@vg-anwb.nl

Fotografie

Thijs Tuurenhout

fotografie@vg-anwb.nl

Website vg-anwb.nl

Gert Jan Kamerman

webmaster@vg-anwb.nl

De VG-ANWB is betrokken bij:

De Nationale APF

Bert Nollen

denationaleapf.nl

Sociaal Fonds

Koepel Gepensioneerden

Beno Koens

koepelgepensioneerden.nl

welkom

Wie Henk van Asselt

Uit Epinac (Frankrijk)

Werkte Wegenwacht, Hulpverlener Frankrijk

Motto Maak je dromen waar en wacht niet tot je met pensioen gaat

Ik ben 1985 bij de ANWB begonnen als wegenwacht in 't Harde. Als hobby had ik Franse klassieke auto's kopen en opknappen en was daar voor vaak in Frankrijk. Tijdens vakanties keken we regelmatig bij makelaars en in 1998 kochten we ons 1e huis in Frankrijk in de Morvan. Ik had in m'n achterhoofd het idee om als wegenwacht in Frankrijk te kunnen werken. De Morvan vonden we iets te veel afgelegen voor dat werk en dus kochten we in 2000 een 2e huis in Epinac. Het huis had veel ruimte en lag dicht bij Route de Soleil.

Ik heb het idee gelanceerd om in de zomer in Frankrijk te werken. In 2003 werd ik gevraagd om samen met een collega in Epinac te gaan werken gedurende de zomervakantie. Dat bleek een succes en we kregen RTL, SBS6 en vele journalisten op bezoek.

Dit heb ik nog een paar jaar gedaan en in 2006 heb ik me aangemeld om met een premie te vertrekken in verband met

een reorganisatie. Dat is gehonoreerd en zo konden we in 2007 emigreren.

Onze oude watermolen hebben we geschikt gemaakt voor permanente bewoning en vervolgens zijn we een 2CV-verhuurbedrijf begonnen. Na een paar jaar kwam de vraag of ik weer voor de ANWB wilde werken. Dit ging via clubassist, en toen ben ik m'n depannage bedrijfje gestart. Ook heb ik een paar winters in de Alpen pechhulp verleend.

Nu sinds een jaar ben ik met pensioen maar stil zitten kan ik niet. We hebben 4 jaar geleden een grote wijnboerderij gekocht en gerenoveerd. De schuur staat vol met klassieke auto's en een aantal wacht nog op restauratie. Dat zijn winterprojecten. We reizen regelmatig met onze camper en we verhuren een twee persoons gîte die naast ons huis is gelegen.

verse lucht in Buitenband

Als pensioengerechtigden hebben we meer verleden dan toekomst. Zo gaat dat in het leven. Je moet er ook niet aan denken om elke dag weer een dag jonger te worden. Maar?! Gaan we achter de geraniums zitten of zetten we de bloemetjes buiten?

Toen ik in maart de taak als hoofdredacteur van Marga Feenstra overnam, heb ik een aantal nummers doorgenomen. Zo zag ik dat het blad steeds beter en mooier werd onder leiding van Marga. Graag borduur ik daarop verder. Ook viel me op dat veel interviews en rubrieken gevuld werden met verhalen over hoe het was om collega's te zijn en wat iedereen gedaan heeft tijdens zijn of haar carrière met een hoog 'weet-je-nog-wel' gehalte. Ik zag weinig inhoud over de toekomst en de mogelijkheden die de nieuwe levensfase na het stoppen met werken biedt. Achteromkijken is zeker leuk als we elkaar ontmoeten maar in een kwartaalblad wordt het in mijn ogen al gauw saai. Het zijn een beetje succesverhalen met hier en daar in bedekte termen wat zuringheid over opgelopen schade tijdens de loopbaan en reorganisaties.

We houden als mens van nature nu eenmaal niet van veranderingen. Maar het zijn wel de veranderingen die ons gaande houden, kunnen inspireren en energie geven. Vaak zeggen we dan: 'dat had ik eerder moeten doen'. Ik heb dus aan het bestuur voorgesteld om de koers iets te wijzigen en meer toekomst in Buitenband te stoppen. Het bestuur heeft me daarvoor de ruimte gegeven en het wil ook graag meer inzetten op activiteiten met en tussen

leden. De gestarte Prikbordacties zijn daar een voorbeeld van. Ook de oproep om mee te doen als vrijwilliger voor de vereniging past in dat idee. De vier pijlers waarop de inhoud van Buitenband wordt verder gebouwd zijn:

Communiceren - Activeren - Inspireren - Amuseren

We communiceren nieuws uit en over de vereniging, over de ANWB en indien nodig over ons pensioen.

We activeren door te vertellen wat je kunt doen samen met leden en vragen om bij te dragen aan Buitenband. We willen inspireren door te delen wat ons inspireert, te vertellen wat onze plannen zijn, over bijzondere hobby's maar ook met gedichten en foto's. Ook met onderwerpen zoals omgaan met verlies; van carrière, gezondheid en mensen om ons heen. Tot slot amuseren we met artikelen die leuk zijn om te lezen ter lering en

vermaak. Een verhaal over een mooie reis of uitstapje. Over een taaldingetje, musical, bijzonder stadje of museum.

De redactie, dat ben jij!

We gaan geen redactie samenstellen die over elk nummer vergadert maar hopen op een groep van mensen die regelmatig bijdraagt of het leuk vindt om iemand te interviewen en dat op te schrijven. Of je nu Regionaal Contact Persoon (de voelspriet van de vereniging) bent of gewoon lid of ex-media-redacteur. Zonder redactie geen blad. Dat is een oproep en aanmoediging!

Er komen een aantal rubrieken waarin je als lezer gevraagd wordt om zelf een pagina of een deel daarvan te vullen.

De inspiratie TIP5 van:

In het Zomernummer stond het interview met Thea Maat. Nadat ik haar interviewde stuurde ik nog een appje: Boek? Film? Muziek?

En ze antwoordde met drie zinnen die treffend vertelde welk boek, film en band haar inspireerde en waarom. Dat inspireerde mij om daar een rubriek van te maken. En dat inspireerde Bas Braad weer om vijf boeken onder de aandacht te brengen.

Nu hoop ik dus dat meer mensen geïnspireerd raken en hun TIP 5 insturen. Dat kunnen boeken zijn, een muziekstuk, een film. Maar ook een park, een land, een wijn of auto. Waar word je blij van en zou je als tip met de ander willen delen?

Fotocolumn

Iedereen heeft tegenwoordig een telefoon waarmee je foto's maakt. We willen vastleggen en bewaren maar er vaak ook iets mee zeggen. Wij zijn op zoek naar foto's die geen bijschrift nodig hebben omdat ze voor zichzelf spreken. De kijker ziet, denkt of voelt daar iets bij: 'Oh, wat; grappig, schokkend, mooi, toevallig, goed gezien of ontroerend.'

We dagen je uit om ze ons toe te sturen.

Welkom

In deze bestaande rubriek nodigen we nieuwe leden uit om zich voor te stellen. Wie ben je? Wat was je? Maar vooral: Hoe ziet je nieuwe toekomst eruit? Wat

editie 1
herfst 2023

nieuwsbrief buitenband

nieuwsbrief Buitenband
van de Vereniging van voormalig
medewerkers ANWB, de VC-ANWB
mail: nieuwsbrief@vc-anwb.nl

zijn je plannen? Welke wensen ga je nu vervullen? Welke uitdagingen zoek je op?

ANWB en dan...

Ook deze rubriek bestaat al. We zoeken mensen die na het stoppen met werken een bijzondere draai aan hun leven hebben gegeven, iets nieuws begonnen zijn, die opgewonden raken van morgen en van volgende week. Ken je ze of ben je het zelf? Laat het ons weten zodat we kunnen zorgen dat het verhaal hier verteld wordt.

Gedachten in gedichten (op de achterkant)

Kees Lucassen schreef voor Reizen en Op Pad veel verhalen in vele woorden. Maar nu blijkt hoe hij met minder woorden steeds meer zeggen kan. Voor de komende 8 nummers schrijft hij een gedicht. Als er meer leden zijn die hun gedachten in gedichten schrijven dan lezen we dat graag.

Nieuwsbrief

Naast Buitenband is de vereniging in de

de favoriete wandeling van

De favoriete wandeling van...

In beweging blijven is belangrijk als je ouder wordt. Er zijn veel websites en apps om wandelingen te vinden. Maar wat is je favoriete wandeling? Welke zou je aanbevelen aan leden en waarom? Een persoonlijke tint aan een bestaand rondje waarop je maar niet uitgelopen raakt. Verderop in dit nummer mijn favoriete wandeling.

De tijd van je leven

Waar sta je graag voor op? Wat beweegt je om iets te doen? Wat geeft je zin?

zomer gestart met een maandelijks nieuwsbrief per email. In de nieuwsbrief wordt verwezen naar de website, naar aankondigingen van activiteiten waaraan je deel kunt nemen. Maar ook over ons pensioen en digitale tips. We kunnen dan veel actueler berichten en ook doorlinken naar websites en uitgebreidere informatie.

Op deze manier hopen we dat Buitenband nog meer een blad door en voor leden wordt!

de tijd van je leven

Verhalen over een bijzondere hobby of activiteit. Dat kan ook vrijwilligerswerk zijn. Vertel wat je graag doet, wat het je oplevert en waarom.

Denk je, 'leuk ik doe mee', maar heb je nooit geschreven? Denk dan dat je het wel kan! (Pipi Langkous). We begeleiden je graag.

de favoriete wandeling

van Hans van der Schaaf

Tekst: Hans van der Schaaf, foto's: Linda van der Schaaf

haven links weer de dijk op. Nu met de Gouwee aan je rechterhand en als je de Waterlandsezeeweg oversteekt weer het Markermeer. Vanaf de Rozewerf kun je dan weer naar je auto lopen. Overigens is Marken heel goed bereikbaar met het OV. Vanaf het eindpunt van de Noord-Zuidlijn (vanaf Amsterdam CS richting Noord) rijdt 2x per uur een bus in 20 minuten naar Marken. Er worden voorbereidingen getroffen voor dijkverzwaring maar op moment van schrijven is de wandeling nog goed te maken.

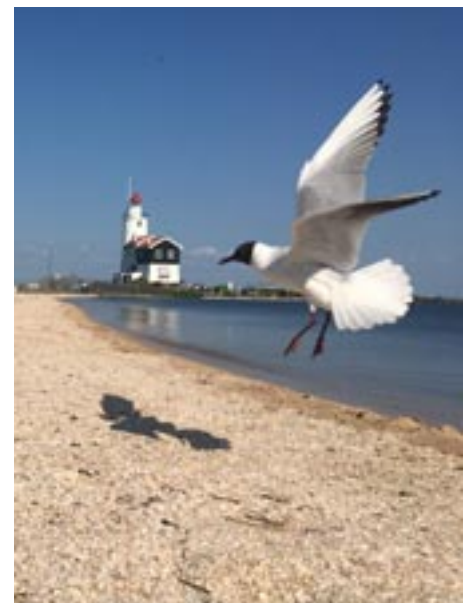
Mijn favoriete wandeling is een rondje Marken.

Meerdere keren per jaar lopen we die op zondagmiddag of tegenwoordig op een doordeweekse ochtend. Hoe vaak je hem ook loopt, de wandeling is nooit hetzelfde; de luchten, de wind, het water.

Het hele rondje Marken, de omtrek van het vroegere eiland in de Zuiderzee, is precies 10 kilometer. Maar als je op de parkeerplaats begint en tegen de klok in loopt, dan ben je na 5 kwartier in de haven en daar is horeca... Dus de wandeling eindigt nogal eens met vis en witte wijn, of haring en bier, zo je wilt. In de winter met warme chocola met appeltaart.

Zoals gezegd begint de wandeling op de parkeerplaats van Marken. Je loopt dan direct naar rechts, naar de Rozewerf en daar linksaf de dijk op. Als het erg druk met toeristen dan ben je die inmiddels kwijt. Dus tegen de klok in loop je naar de vuurtoren: 'Het paard van Marken'. Als je hem ziet, dan begrijp je de naam.

Rechts kijk je over het Markermeer, links over de polder van Marken. Een wandeling met heel veel Holland. Bij helder weer kun je bij de vuurtoren met de klok mee zover kijken als tot Enkhuizen - Lelystad - Almere - Muiderberg - Amsterdam. Eigenlijk sta je middenin de vroegere Zuiderzee. Dan weer verder over de dijk en bij de 2e mogelijkheid linksaf de Flevostraat in naar de Minneweg die je door de Kerkbuurt naar de Haven leidt. Om het rondje af te maken loop je vanuit de

de van je leven

Drone vliegen: de hobby van Ton van der Bijl

Tekst en foto's: Ton van der Bijl

Ton van der Bijl (ANWB Media) vond na zijn pensionering een nieuwe hobby waarover hij erg enthousiast is. "Drone vliegen laat je de wereld op een manier zien die je zelf niet kent."

Mijn eerste drone was meer een speelgoed drone en daarmee bleek vliegen niet makkelijk. Ik was er dan ook snel op uitgekeken. Maar het smaakte naar meer. Daarna kocht ik de DJI-mini 2. Dat is een populair merk en model op het gebied van Drone vliegen. Wát een verschil maakte dat omdat de besturing nu eenvoudiger was. Het maakte me echt enthousiast. Mijn drone is zo stabiel dat ik er zelfs in huis mee kan vliegen.

De DJI-mini 2 heeft een reikwijdte van ruim 7 kilometer en kan tot 120 meter hoogte vliegen. De drone kan zelfs tot windkracht 4 aan en heeft vele opties zoals hoge kwaliteit foto's en vliegt bijvoorbeeld automatisch terug (Return to Home functie). Op 1 accu kan de

drone ca. 25 minuten vliegen. Ik heb er drie dus kan ik daarmee in één keer veel vastleggen.

Je leert snel met zo'n drone te vliegen en als je er één aanschaft die onder de 250 gram gewicht blijft, is alleen een registratie bij de RDW voldoende om te kunnen vliegen. Voor het hobbyvliegen is dat echt voldoende. Voor zwaardere drones moet je kennistesten doen en een opleiding volgen maar dat is meer voor professioneel gebruik. Via de DJI fly app bestuur je de drone en biedt deze app alle tools om foto – en filmopnames te maken en te bewerken. Op facebook zijn er groepen waar je kennis en tips kunt uitwisselen over het vliegen, de apparatuur, foto's en video's maken en ook bijzondere locaties die de moeite waard zijn. Kijk een keer op de groep "Drone Vliegers Nederland" en "DJI Mini Nederland" en voor nieuwtjes op dronegebied is de site van "Dronewatch" een aanrader.

Wél vind ik het belangrijk anderen niet lastig te vallen met mijn drone vliegen en de privacy van mensen te respecteren.

Het leuke is wel dat als men weet dat je een drone hebt mensen je ook gaan vragen voor speciale verzoeken. Zo vroeg laatst iemand mij de drone in te zetten voor een lekkage op het dak van een huis. Soms wordt ook de hulp van een drone gevraagd bij het vinden van bijvoorbeeld een huisdier. Verder vragen mensen mij om iets speciaals vast te leggen zoals bijvoorbeeld een sportevenement of een trouwpartij. Zelf gebruik ik hem vooral bij vakanties waarbij het leuk is de bestemmingen waar je geweest bent later ook vanuit de lucht terug te kunnen zien. Wil je een meer persoonlijk advies over drone vliegen dan kun je altijd contact met mij opnemen. Ik ben te bereiken op 06 53512986 of via tvdbijl@hotmail.com

Heb je ook een hobby die je wilt delen met de VG-ANWB leden? Laat het ons weten en stuur een mail naar buitenband@vg-anwb.nl.

Als passagier mee op een vrachtschip

Tekst en foto's: Hans van der Schaaf

Het kan niet altijd maar op elk containerschip zijn hutten voor passagiers. Als het meezit kun je de hele wereld over met een vrachtschip. Omdat mijn 93-jarige vader vroeger bij de Rotterdamse Lloyd heeft gevaren en hij daar nog steeds over vertelt, wilde ik het meemaken. Via Whatsapp vaart hij met me mee.

Om 17.00 uur meld ik me met mijn rolkoffertje bij het Motorschip (MS) Pulpca, een 200 meter lang vrachtschip dat in de haven van Antwerpen wordt gelost en weer geladen. Al bij het binnenrijden van de havens besef je dat je in een andere wereld bent terechtgekomen. Alles is er groot en indrukwekkend.

Ik word door een van de matrozen meegenomen aan boord met een vanzelfsprekendheid alsof ik er elke week bij ben. Mijn koffer wordt naar mijn hut gebracht, een twee-persoonshut

met stapelbed, douche, toilet, koelkast en zelfs een tafel en bank. Ik word direct meegenomen naar de messroom en gewezen op de etenstijden: 07.30 – 11.30 en 17.30 u. Ik kan meteen aanschuiven.

De kok komt zich voorstellen, Domingos, een Kaapverdiaan. De komende week zal blijken dat hij dagelijks een gevarieerd menu op

tafel zet en dat hij van alle keukens thuis is. Aan tafel zitten mijn medepassagiers. Hester uit Rotterdam en Johan uit Dendermonde. Hester maakt voor het eerst een reis op een vrachtschip vooral uit nieuwsgierigheid. Ze is consultant in de gezondheidszorg. Johan uit Dendermonde, net met pensioen en noemt het varen op containerschepen een uit de hand gelopen hobby. Hij heeft al veel reizen gemaakt maar het blijft hem fascineren. Hij weet inmiddels veel te vertellen over de mores aan boord.

Zo vertelt hij dat het helpt wanneer we ons bescheiden opstellen en ons niet opdringen in het contact met de bemanning op de brug, het episch centrum van het schip. Zeker tijdens het aan- en afmeren en als we door een sluis gaan moeten we niet in de weg staan of lopen.

Gaande de week zal blijken dat we met die opstelling steeds meer contact krijgen met de mensen op de brug en uitgebreid kunnen meekijken naar de navigatie en besturing van het schip. Geen vraag blijft onbeantwoord en met

name de kapitein en de 1e stuurman delen veel van hun kennis.

Een vierde passagier is de 18-jarige Fenna uit Honselersdijk. Ze is net aangenomen op de maritieme officiersopleiding aan het STC in Rotterdam. De vereniging van rederijen biedt de mogelijkheid om een weekje als stagiaire mee te varen. Zo ontdekt ze of ze de juiste studiekeuze

heeft gemaakt. De gretigheid van haar om te leren straalt je mijlenver tegemoet. "Het leek me wel een interessante studie, dus dan moet je gewoon gaan!". Rederijen zijn gretig op de contacten met studenten en hopen ze zo snel mogelijk aan zich te binden. De 1e stuurman betreft haar de hele week bij alle werkzaamheden aan boord en ook daar genieten wij met een luisterend oor van mee.

Hiërarchie

Op een schip geldt een heldere hiërarchie en de omgangsvormen zijn in eerste instantie formeel. Het schip telt 19 bemanningsleden. De hoogste in rang is natuurlijk de kapitein, direct gevolgd door de 1e machinist. Vervolgens zijn er dan de 2e en 3e

machinist en de 1e, 2e en 3e stuurman. De machinisten zien we niet tijdens onze reis want hun rol speelt zich af in het binnenste van het schip, de machinekamer.

Dan is er de crew, de matrozen onder leiding van de Bootsman. In de verdiepingen met slaap-, eet- en recreatieruimten wordt ook het onderscheid gemaakt in officieren, matrozen en passagiers.

Mij valt op hoe blinkend schoon de vertrekken zijn. Het noppenvinyl op de vloer heb ik nooit ergens zo zien glimmen. Je verwacht niet dat je op een vrachtschip overal op blote voeten zou kunnen lopen.

Een schip heeft een bemanning die regelmatig afgelost wordt. Voor deze kapitein geldt vijf weken op en vijf weken af, voor de 1e stuurman 8 weken op en af, de kok ziet na elke drie maanden zijn gezin en de matrozen, meest Filipino's gaan pas na 8 maanden voor verlof naar huis.

De kapitein draait onregelmatige en soms lange diensten. Op deze reis passeren we verschillende sluisen zoals in het Kielkanaal. Dan komen er lokale loodsen aan boord die de kapitein adviseren maar de kapitein blijft verantwoordelijk en pakt dus zijn stukken slaap verspreid over de dagen. Met het klimmen der jaren ervaart hij dat als steeds zwaarder. Tijdens zijn carrière heeft hij de pensioenleeftijd steeds verder zien opschuiven.

Laden en lossen

Na de maaltijd kijk ik gefascineerd naar het lossen en laden. Geloste containers worden op een oplegger gelegd die ze per stuk naar hun bestemming rijdt. De global economy betekent dat we voortdurend allerlei spullen van a naar b naar c en d brengen en anderen weer terug. Als je ziet met welke geavanceerde technieken dat gebeurt dan vraag je je af hoe dat allemaal uit kan.

Als luciferdoosjes worden 12 meter lange containers opgepakt en klaargezet voor een kraan die ze met een handig kliksysteem oppakt en aan boord van het schip zet. Bovenin de kraan zit de kraanmachinist die ze op centimeters

nauwkeurig naast elkaar zet. Soms nog een duwtje van een stuwadoor op het schip en klik, vast op het dek. Dan beseft je ook meteen met welke krachten je te maken hebt als er met een storm tweehonderd containers over boord slaan en aanspoelen op de Waddeneilanden...

Om 21.30 uur gaan de trossen los en wordt het schip de sluis in gemanoeuvreed om de Schelde op te gaan. De loods komt aan boord en terwijl het daglicht langzaam dimt, gloeien de talloze lichtjes in de haven van Antwerpen op als glimwormpjes in de nacht.

Het is tegen middernacht dat ik in mijn hut opzoek. Zal ik slapen bij het diepe geronk van de motoren?

Om 07.00 uur gaat de wekker en om half acht zitten we aan de eieren met spek.

Aan stuurboord IJmuiden, aan bakboord een windmolenpark. Een rustig zetje onder een stralende zon.

Een vriendin gaf me twee armbandjes mee met een kraal aan de binnenkant. Als je de instructies volgt duwt de kraal tegen een drukpunt in de pols ter voorkoming van zeeziekte. Maar we treffen het deze reis. De zee is zo glad dat zelfs van deining geen sprake is. Halverwege de ochtend neemt de 3e stuurman ons mee voor een rondleiding

over het schip. De belangrijkste reden daarvoor is veiligheid. Zoals de stewardess aan boord van een vliegtuig je de vluchtroutes en het zuurstofmasker toont, zo wordt hier uitgebreid uit de doeken gedaan hoe te handelen bij een alarm. We beginnen bij het verzamelpunt, daar moet je bij het rinkelen van de alarmbel als eerste heen om verdere instructies te krijgen. Vandaaruit gaan we lopen en wordt ons getoond

waar de reddingsloep is en hoe nooddeuren geopend kunnen worden. Er staan laarzen klaar en brandwerende pakken die zodanig klaarliggen dat je zo in de laarzen kunt stappen en met één beweging het pak van beneden naar boven trekt. Verder zwemvesten, overlevingsoverallen en zelfs een hele batterij CO2 flessen waarmee een geheel compartiment gevuld kan worden om een brand in de kiem te smoren. Noodmotoren, aggregaten, watertanks, alles is dubbel uitgevoerd.

Met oordoppen betreden we de machinekamer waar twee indrukwekkende motoren staan te bulderen. Twee enorme assen van een halve meter doorsnee drijven de schroeven aan. Maar ook wordt hier stroom opgewekt en drinkwater gemaakt van zeewater. Een schip is in veel opzichten zelfvoorzienend. Als we terug zijn op de brug hebben we 1,2 km afgelegd zie ik op mijn telefoon. Het is ook meteen duidelijk waarom je goed ter been moet zijn om mee te mogen op zo'n reis. Veel trappen, smalle doorgangen en overal handgrepen om je staande te houden. De reis voert van Antwerpen via de Noordzee langs de Waddeneilanden naar

het Kielkanaal waarmee we de omweg om Denemarken afsnijden. Als er voldoende tijd is wordt wel het Denemarken gevaar van het is een kostbare kwestie om met drie loodsen aan boord en de nodige tol het Kielkanaal te gebruiken.

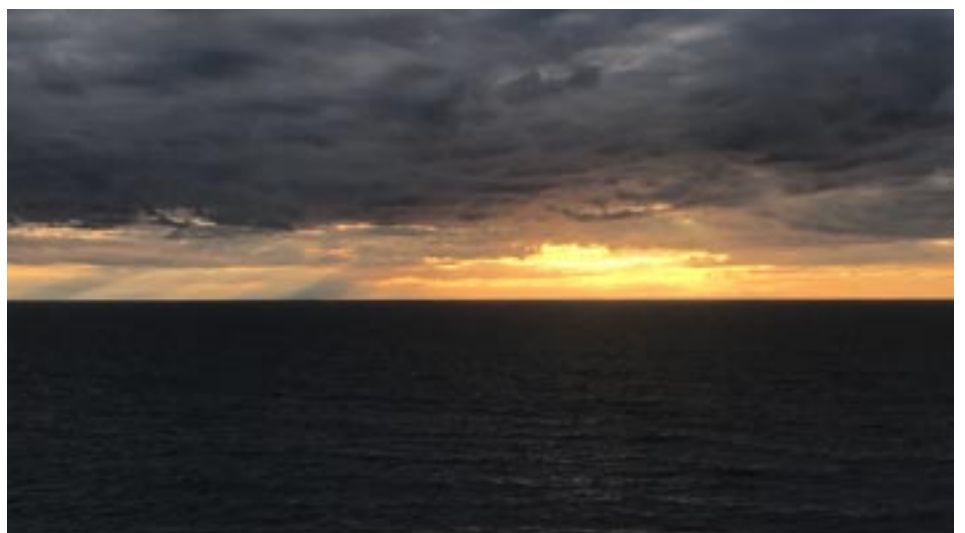

Maar in de wereld van de logistiek is tijd meestal veel geld!
In de havens van Hanko en Rauma wordt gelost en geladen en is er tijd om aan land te gaan en te passagieren. Hanko is meer een dorp met een paar fikse aanlegsteigers terwijl Rauma een wat grotere haven heeft. Rauma blijkt tevens een prachtig (oud) centrum te hebben dat is opgenomen op de werelderfgoedlijst van UNESCO.

Op de terugreis varen we met een ervaren loods tussen de talloze eilandjes door (de archipelago) die dit gedeelte van de Oostzee kent. Het geeft een extra drukte op de brug. Tegen middernacht varen we door de smalste doorgang in de eilandengroep. Naar bed wil je niet en nu ik er toch ben leef ik een beetje mee met het ritme aan boord. Het is 15 juni en dus zijn we getuigen van nachten die niet helemaal donker worden. Een prachtige oranje gloed blijft aan de horizon. Vanavond is het extra bijzonder. Het is kraakhelder en na zonsondergang doemt de 'super aardbeimaan' aan de horizon! Adembenemend mooi.

Voor de reis maakte ik me enigszins druk over de leegte die ik zou ervaren. Maar de week vliegt voorbij met lezen, staren over het water en mijmeren over het leven. Aan het eind van de week heb ik een slaaptekort maar ben helemaal Zen!

Voor meer informatie:
www.cptnzeppos.com

taal dingetje...

Column
door Jacques van 't Riet

Spreik mèn moeâhstaal – Deel II

Bronnen: *Historiek, Nieuw Cultureel Woordenboek, Onze Taal, nummer 8 - 2022, Chronologisch woordenboek en Leenwoordenboek van Nicoline van der Sijs*

'Voor de optimist is een Engels leenwoord een verrijking van de taal, voor de pessimist is het een betreuenswaardige verslechtering.'

Aan het slot van mijn eerste column over de ergerniswekkende aanwezigheid van het Engels in onze taal, beloofde ik begrippen als lingua franca, leenwoorden en anglicisme te verduidelijken. Let's go!

Lingua franca - een Latijnse term - is de aanduiding voor een bestaande taal, die gebruikt wordt als voertaal wanneer (groepen) mensen elkaars moedertaal niet spreken. Zoals de werktaal die vanaf de middeleeuwen tot in de 19de eeuw langs de kusten van Middellandse Zee in gebruik was onder de handeldrijvende mensen. De basis was een samenraapsel van Italiaans, Spaans, Zuid-Frans, Turks en Arabisch. Tot 1900 waren het vooral Latijn en Frans, die 'dienst' deden als lingua franca. Weliswaar beperkt tot de diplomatie, geestelijkheid, adel en wetenschap.

Leenwoorden. Alle talen lenen woorden uit andere talen, omdat geen taal volkomen geïsoleerd is. Contact tussen mensen die verschillende talen spreken leidt onvermijdelijk tot overname van woorden. Overigens, de Engelsen hebben tot omstreeks 1900 meer woorden uit het Frans en het Nederlands geleend/overgenomen dan wij van hen hebben geleend. In de 20ste en 21ste eeuw zien we een kentering. De industriële revolutie breidde zich vanuit Groot-Brittannië en de VS uit naar andere landen. Door de Noord-Amerikaanse multinationals en show business waait het Engels de oceaan over: consumentenproducten, tv-programma's, films en muziek. Later gaan het

'world wide web (wereldwijde web) en 'social media' er 'dunnetjes' overheen. Engels groeit zo uit tot de nieuwe lingua franca. Taaljournalist Gaston Dorren maakt in zijn vermakelijke taalboek Babel, op een grappige wijze duidelijk hoe het aantal Engels 'sprekenden' maar blijft aanzwellen: Chinese schoolkinderen beginnen tegenwoordig al Engels te leren voordat ze het Chinese karakterschrift onder de knie hebben.

Als afronding een paar Engelse woorden die tot ons vocabulaire zijn gaan behoren.

Penthouse bijvoorbeeld. Zou je ook een dakwoning kunnen noemen. Scheelt bij verkoop wel € 100.000 in de vraagprijs! Een willekeurig rijtje Engels: camping, monitor, scooter, tractor, ticket, toerist, dashboard, airconditioning, paperclip. En zelden zo'n besmettelijk woord gezien als impact. Als het even niet lukt met Ajax, heeft dat impact op het zelfvertrouwen. Als het even niet lukt met Ajax tast dat het zelfvertrouwen aan. Correct Nederlands toch?

Anglicisme. Te letterlijke vertalingen van woorden en zinconstructies uit het Engels heten anglicismen. Ze kunnen als erg on-Nederlands overkomen of lijken op een Nederlands woord met een andere betekenis. Laatst hoorde ik iemand dit zeggen: "Ik moet nog een beslissing maken", een letterlijke vertaling van to make a decision, terwijl wij een beslissing nemen (to take).

Nog twee opmerkelijke gevallen: 'vroeg of laat' en 'occasion'. Van de uitdrukking 'vroeg of laat' wordt onder invloed van het Engels (sooner or later) regelmatig 'vroeger of later' gemaakt. Dat is een letterlijke vertaling met een valse uitkomst. Het is 'vroeg of laat' in de betekenis van uiteindelijk.

Bij occasion, door ons op z'n Engels uitgesproken als okkéesjun, denken we aan een tweedehandsauto of een koopje. Dat is ook de oorspronkelijke betekenis van dit uit het Frans geleende woord. Het Engelse occasion, dat onder andere gelegenheid/reden betekent, heeft niets met gebruikte auto's of koopjes te maken!

Taal is geen stilstaand water. Ton den Boon, hoofdredacteur van het woordenboek de Dikke Van Dale, zegt dit er over: "Dat het Nederlands invloeden van elders en taalverloedering zo goed aankan, bewijst dat het een springlevende, dynamische taal is met een groot assimilerend (aanpassend) én zelfreinigend vermogen." Oftewel: taal is geen stilstaand water.

Tot slot deze kwinkslag van Chris Soudan, de vormgever van onze Buitenband:

"Ik erger mij ook aan de overvloed van het Engels, maar gelukkig hoeven we nog niet links te rijden in ons land!"

TIP 5

Boeken

Tekst en foto's: Bas Braad

De vijf aantrekkelijkste boeken, muziekalbums, tijdschriften, films, schilderijen, wandelingen, fietstochten, steden etc. In deze eerste aflevering de 5 favoriete boeken van Bas Braad. Inspireer anderen met wat jou inspireert. Stuur je bijdrage aan: buitenband@vg-anwb.nl

Ik ben een echte lezer van zowel romans als van boeken waar je concreet iets mee kunt. De selectie zal dat duidelijk maken. Romans en thrillers zijn voor mij interessanter dan film of TV omdat je er eigen beelden bij kunt maken en dat vind ik aantrekkelijk.

1 De mooiste fotolocaties van

West-Nederland

Geweldige serie van 5 delen in totaal meer dan 2800 natuur fotolocaties in ruim 600 natuurgebieden. Je zal je verbazen over de natuurgebieden die je niet kent en toch dicht bij je in de buurt zijn. Niet alleen voor foto's de moeite waard maar zeker ook om te wandelen. Een van mijn favoriete ontdekkingen is Natuurgebied De Pannenhoeve bij Rijsbergen.

2 Wijnroutes Nederland & België - Barbara Haverkamp

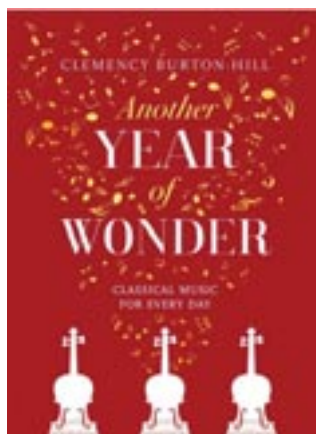
De wijnen van Nederland worden steeds beter en staan steeds vaker op wijnkaart van de restaurants in Nederland. Zelf ben ik een fan van de wijngaard Wolf in Sint Michelsgestel. Echt heerlijke wijnen. Van de auteur Barbara Haverkamp heb ik zelf ooit nog een wijncursus gevolgd.

3 Another year of wonder - Clemency Burton-Hill

Een verrassend boek (deel 2) met 365 klassieke muziekstukjes met daarbij een beschrijving van het muziekstuk en waarom gekozen. Elke dag een stukje luisteren is

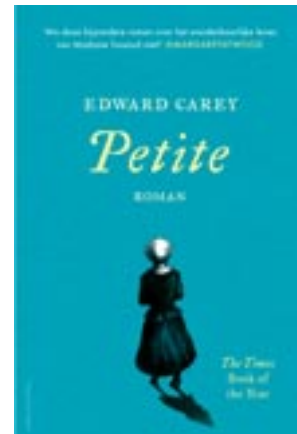

heerlijk om te doen en leerzaam. Je komt nummers tegen die niet jouw favoriet zijn maar ook juweeltjes. Op Spotify staan overigens alle nummers ook maar dan mis je wel de verhaaltjes bij de nummers vandaar dat ik deel 2 voor deze rubriek gekozen heb. Het is wel in het Engels.

4 Petite - Edward Carey

In 1761 wordt in de Elzas een klein, onooglijk meisje geboren: Marie Grosholtz. De zonderlinge Zwitserse anatoom dr. Curtius neemt haar onder zijn hoede en brengt haar de beginselen van het werken met was bij. Door omstandigheden komen de twee terecht in de onderbuik van Parijs, waar ze bijzondere creaties voor het eerst tentoonstellen in een wassenbeelden-

museum. De Franse Revolutie staat voor de deur, maar dat weerhoudt de nieuwsgierige menigte er niet van de beroemde en beruchte Franse koppen van dichtbij te komen bekijken. De wereld van was blijkt een gouden toekomst te hebben. Een geweldig boek om te lezen.

5 Portret van een onbekende vrouw - Daniel Silva

Dit is zijn laatste boek deel 22 van de serie Gabriel Albon trillers. Ik heb ze allemaal gelezen. Heerlijk ontspannend en spannend tegelijkertijd. Ik kan hier geen genoeg van krijgen.

Nieuw: Nieuwsbrief Buitenband

Begin augustus is aan alle VG-leden waarvan ons het emailadres bekend is (96% van onze leden) de allereerste Nieuwsbrief Buitenband verstuurd. Na een week heeft ruim 81% van de ontvangers deze gelezen! Heb je de nieuwsbrief niet ontvangen? Dan is deze mogelijk in je spambox terecht gekomen.

Met de email nieuwsbrief willen we – naast Buitenband, de website en de Facebookpagina – sneller en actueler informatie en tips aan de leden doorgeven. Zo willen we nog nauwer in contact blijven met onze leden.

De bedoeling is dat de nieuwsbrief maandelijks verstuurd gaat worden.

Wij hopen dat dit nieuwe initiatief een positieve aanvulling is op de bestaande communicatie.

De redactie is erg benieuwd hoe je denkt over de nieuwsbrief.

Stuur je reactie naar webmaster@vg-anwb.nl

De oplossing van de puzzel uit het Zomernummer 2023 luidt:

DEVENTER-HANZESTAD

Wij hebben 33 inzendingen ontvangen, De trekking door onze 'huisnotaris' heeft op 3 augustus j.l. plaatsgevonden

De winnaar is geworden:

De heer H. Pantus te 's-Gravenpolder.

De felicitatiebrief met de prijs, een VVV cadeaukaart ter waarde van € 25,- zijn inmiddels naar de winnaar verzonden.

Column

dingen van de dag

Schoolmusical

Anna Rikje, mijn kleindochter, speelde een rolletje in de grote afscheidsmusical van haar Lagere School. Want, vergis u niet, vandaag de dag stap je niet zo maar over van de ene school naar de volgende. Naast de stress en ellende van Cito-toetsen en schoolkeuzes krijgen ouders, kinderen en het onderwijzend personeel ook nog te maken met allerlei ingeslepen afscheidsrituelen. Er zijn schoolkampen, kennis-makingsdagen bij de nieuwe school, er moet een afscheidsboek met foto's komen en -daar komt-ie- de Grote Afscheid Musical moet worden ingestudeerd. Ik begrijp nu een beetje waardoor die lagere-schoolkinderen met wat achterstand op taal- en rekengebied aan de middelbare school beginnen...

Maar goed, de musical dus. Een toneel vol met 27 kinderen, die luid zingend en hard dansend hun dingen doen, begeleid door muziek uit professionele luidsprekers. Dat laatste wil dus zeggen, dat de decibellen je om de oren vliegen. Je komt dan ook van de feestelijke gebeurtenis thuis met een flinke piep in je oren die je tot laat in de nacht wakker houdt. Maar ik onderga het allemaal met liefde. Want, wat is er mooier dan al die zingende, dansende kinderen vrolijk hun onbekende toekomst in te zien springen. Mij hoor je dus niet klagen.

Tenminste.. dáár niet, in de opgetuigde gymzaal, vol ouders, opa's, oma's, tantes en burens die na afloop aan de bubbels gaan. Maar de volgende dag heb ik in ieder geval wel iets te vertellen op mijn jeu-de-boules club als we na afloop aan de borrel zitten.

"Ik had je nog zó gewaarschuwd" zegt Kees "je moest oordoppen meenemen; ik heb dat zelf ook al eens meegemaakt".

Nou had ik voor alle zekerheid wel mijn pas aangemeten gehoor-apparaat thuisgelaten. Maar oordoppen!!! Ik moest er toch niet aan denken dat Anna Rikje die zou zien. En al helemaal niet aan het commentaar van mijn schoondochter als zij zag dat ik mij op die manier afsloot van de artistieke prestaties van mijn kleindochter! Mijn zoon zou zich natuurlijk ook niet onbetuigd laten. "Het zijn andere tijden, Ouwe" - zou hij zeggen- "de tijd van de psalmen-pomp is voorbij." Die opmerking moet ik misschien even toelichten. Ik ben groot gebracht in een religieuze omgeving van kerkgang, psalmgezang en orgelmuziek. Thuis werd op hoogtijdagen gezongen bij het harmonium, een traporgeltje (ook wel psalmenpomp genoemd). Mijn liefde voor klassieke muziek heb ik in dit prille begin opgedaan door het bijwonen van talloze kerkorgel-concerten.

Smaken veranderen met de jaren en dat geldt inmiddels ook voor mijn voorkeuren op muzikaal gebied. Via Spotify, You Tube en allerlei ander muzikaal aanbod heb je het tegenwoordig maar voor het uitkiezen.

Maar toch, een enkele keer, als ik alleen thuis ben en de geluids-installatie onbepert zijn gang kan gaan, zet ik nog wel eens zo'n machtig kerkorgel op volle sterkte aan.

Mijn zoon betraptte mij op dit quilty pleasure en doet er van tijd tot tijd zijn voordeel mee als wij het weer eens oneens zijn over onze muzikale keuzes.

Maar over de topkwaliteit van deze Musical zullen wij het altijd wel eens blijven!

Joop Karsemeijer
johkars37@gmail.com

Europese nachttreinen

European Sleeper

wil slaaptrein **nieuw leven** inblazen

Tekst en foto's: Henk Zwijnenburg

Berlijn per nachttrein

Hoe relaxed kan een stedentrip beginnen? Vrijdagavond 4 augustus 2023 loop ik van mijn huis in tien minuten naar station Den Haag Hollands Spoor. Daar zal rond 20.25 uur mijn trein binnenrollen: de nieuwe nachttrein naar Berlijn. Maar twee weken voordien weet ik al dat het anders wordt ...

Half juli krijg ik bericht dat mijn Berlijnreis niet om 20.25 op Den Haag HS begint, maar om 20.10 op Rotterdam Centraal. Oorzaak: werkzaamheden aan het spoor. Ik lig er niet wakker van, want Hollands Spoor blijft mijn vertrekpunt en de overstap in de Maasstad is oké, want ik reis licht, dus geen gesjouw.

De eerste kennismaking met rijtuig 12, plaats 15 is ook positief: de coupé ziet er smetteloos uit. Maar ik heb dan ook een 'Slaapplaats Deluxe-Triple' geboekt. Dat kon er wel af dankzij mijn ANWB-pensioen en jarenlang auto-loos leven; dan hou je wat over. Dat ik voor Berlijn per trein heb gekozen, komt door een toevallige ontmoeting in

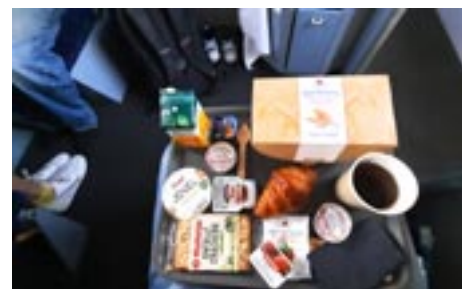
2022 in de nachttrein van Utrecht richting Karinthië. Qua uitstraling en comfort kon je de slaapcoupé in die trein gerust 'ouwe meuk' noemen. Gelukkig werd de 6-persoonscoupé door slechts 4 man bevolkt en waren mijn medereizigers gezellige gasten. Ene Rob zat voortdurend aantekeningen te maken. Ik vroeg hem of hij aan het werk was. Rob vond mijn nieuwsgierigheid niet vervelend en zelfs dat wij recht hadden op een antwoord. Hij luisterde namelijk onze gesprekken af en schreef het op als wij iets zeiden over de voorzieningen en de service in de trein: de verlichting, temperatuur, kwaliteit van het bed, het sanitair, dekens of lakens. Hij legde het allemaal vast. Maar waarom? Rob, in Eindhoven afgestudeerd in Technische Bedrijfskunde, vertelde dat hij in september ging beginnen als Manager Operations Nachttreinen bij een nieuw spoorwegbedrijf: European Sleeper. Ik wilde daar wel meer van weten, en Rob vertelde graag. European Sleeper wil het bijna uitgestorven reizen per nachttrein nieuw leven inblazen. Ons oordeel over de verouderde nachttrein nam hij mee in zijn zoektocht naar een eigentijdser alternatief: the Good Night Train. Ze gingen de treinstellen ergens ter wereld bestellen of zelf ontwikkelen. Ik was graag meegegaan met hun eerste reis van Brussel naar Berlijn op 25 mei. Maar toen je op 16 februari kon gaan boeken, was de belangstelling zo groot

dat ik er niet tussenkwam en de boot miste.

Ik bleef de ontwikkelingen volgen, dus hoorde ik ook over de grote belangstelling van particulieren om in European Sleeper te investeren. De eerste emissie was snel uitverkocht. Toen in juni een tweede ronde startte, deed ik mee. Misschien riskant, maar voor mij een steunbetuiging aan duurzamer reizen. Met het nieuwe kapitaal willen ze meer reizigers bereiken, meer bestemmingen bedienen, de frequentie opvoeren en de service aan boord optimaliseren. Als lid van de coöperatie moest ik er natuurlijk uit eigen ervaring over kunnen meepraten. Vandaar mijn Berlijn-trip.

Direct na het vertrek uit Rotterdam begon ik alles te vergelijken met de 'ouwe meuk' van vorig jaar. Met de meest comfortabele optie 'Deluxe - Triple' reisde ik in een coupé met maximaal drie bedden, een zitplaats blijft 's nachts beschikbaar, een tafeltje, washokje en oplaadpunt. Alleen voor het toilet moest ik de gang op. In de

Good Night Train geen dunne deken en een los lakentje dat je 's nachts steeds kwijt bent, maar een bed met goede matras, ruim dekbed, kussen en lakens. Bij mijn ticket waren handdoek, toiletartikelen, welkomstdrankje en ontbijt inbegrepen.

Gezellige kamergenoten

De kennismaking in Rotterdam met mijn medereizigers was verrassend. Toen ik voor de deur van de coupé stond, reageerde een jonge vrouw spontaan met: "Dan bent u waarschijnlijk Henk". Met het 'u' verried ze haar nationaliteit. Evi bleek lerares Nederlands op een middelbare school in Antwerpen en reisde met zoon Twan. Het was meteen gezellig en Twan bood aan in het bovenste bed te slapen, volgens het ticket het mijne. Fijn, want zo'n bovenbed vereist enige acrobatiek, vooral een nadeel als je er 's nachts een keer uit moet. Na de gemoedelijke avond volgde een behoorlijke nachtrust.

Dat het licht af en toe uitviel behoorde tot de voorspelde technische kinderziektes. Doordat het bedrijf moeilijk geschikte nieuwe treinstellen kon vinden, hebben ze oudere gekocht, opgeknapt en heringericht. Hoewel de basis technisch niet state of the art is, waren we strak om 06.45 uur op Berlin

Hauptbahnhof, uitgerust en klaar voor vier toeristische dagen Berlijn.

De terugreis had ook een verrassing in petto. Ik deelde de coupé nu met de jonge Ierse Zweed Ian en de oudere Belg Jean-Pierre, die toevallig net als Evi leerkracht Nederlands was. Nog vóór de trein om 22.56 uur van spoor 14 vertrok, bleken Jean-Pierre en ik op taalgebied zielsverwanten en deelden we onze ergernis en verbazing over de manier waarop de Nederlander zijn eigen taal verkwanselt en zelfs respectabele, Koninklijke, oer-Nederlandse organisaties zich bezondigen aan aanstellerige Engelstalige afdelings- en functienamen.

Nachttrein per saldo

Voor mij is het contact met onbekenden een duidelijk pluspunt van reizen per nachttrein – het lijkt of alleen maar prettige mensen voor deze vorm van reizen kiezen. De ontvangst en service door de hulpvaardige stewards aan

boord was een verademing. Of zo vroeg aankomen en laat vertrekken een voor- of nadeel is, kan iedereen zelf beoordelen. Super-de-luxe is het al met al niet, maar het is wel een bijzondere beleving. En de prijs? Ik heb voor het all-in retourtje € 358,- betaald. Goedkoop is dat natuurlijk niet. Half juli was het nog de opening van het Journaal: 'Reizen met de trein fors duurder dan vliegen.'

Ik word daar verdrietig van, want het is aan de beschamende bevoordeling van de luchtvaart door de overheid te wijten, dat vliegen zo goedkoop is: geen btw op de tickets en als kers op de kerosine-taart: geen accijns op deze brandstof, die qua vervuiling tussen benzine en diesel zit, waardoor vliegen binnen Europa gemiddeld vijfmaal vervuilender is dan reizen per trein. Dus wie voor duurzamer gaat, zonder luchthavenstress of filevrees, kan terecht op <https://www.europeansleeper.eu/nl/de-trein>. Interrail en andere treinpassen zijn geldig en voor € 24 mag je fiets mee.

De volgende bestemmingen kun je vanuit Nederland per nachttrein bereiken: Wenen, Innsbruck, Bazel, Zürich en Berlijn. Kaartjes zijn rechtstreeks te koop bij de verschillende treinmaatschappijen zoals European Sleeper, een treinreiswinkel of NS-international. Er wordt nog gewerkt aan één digitaal loket voor internationale treinkaartjes. <https://www.europeansleeper.eu/nl>

RCP berichten

Gerard de Regt, bestuurslid

Tijdens het afgelopen zomerseizoen zijn in diverse regio's bijeenkomsten georganiseerd door de Regiocontactpersoon. Zo hadden de leden uit Veluwe-Noord een gezellige boottocht door Zwolle. Ook in Naaldwijk was er een boottocht door het Westland voor de leden uit de regio's in Den Haag en omgeving. In Noord-Brabant Oost speelden de leden een minigolf-wedstrijd in Schaijk, terwijl in Twente de leden een lunch hadden in Hengelo. Deze regionale activiteiten worden positief gewaardeerd, omdat ze dichtbij huis plaatsvinden. Men komt zelfs op de fiets. Ze worden eens per jaar in zoveel mogelijk regio's georganiseerd. In het voorjaar waren ze al in Nieuwdorp (regio Schelde-stroom) en Lochem (regio Achterhoek/Apeldoorn). Na de vakantieperiode zijn verschillende Regiobijeenkomsten door de RCP'ers georganiseerd.

De RCP'ers bezoeken regelmatig hun leden in de regio als zij een Kroonjaar vieren of een bruiloft. Heel bijzonder was het bezoek aan een 100-jarige in Amsterdam. Deze werd door onze voorzitter persoonlijk bezocht.

In de eigen kring werden 3 RCP'ers 80 jaar; Henk van der Velde (Groningen), Willem Weiss (Friesland) en Aad Blankestein (Den Haag). Komend najaar vieren 2 RCP'ers hun 50-jarige bruiloft; Hans Gozeling (N.Holland Zuid) en Sjoerd Kistemaker (Achterhoek/Apeldoorn).

Tijdens de grote boottocht in juni vanuit Drimmelen waren 16 RCP'ers aanwezig. Zij konden gedurende de gezellige dag contact hebben met 78 deelnemende leden uit hun regio's. Leden konden hen aanschieten met vragen of met suggesties waar Regiobijeenkomsten gehouden kunnen worden. Op de boot vond nog een speciale gebeurtenis plaats. Jan ter Wengel, RCP-regio Utrecht West, gaf een cadeaubon aan de Kroonjarige (70 jaar) Boy Derksen uit zijn regio.

Sjaak Brink is nieuwe RCP'er Noord-Holland Noord

Willem Weiss geeft bloemen aan Henk van der Velde 80 jaar

Na bijna 2 jaar kon de vacature van Regiocontactpersoon in Noord-Holland Noord gelukkig worden gevuld.

Sjaak Brink uit Alkmaar heeft zich beschikbaar gesteld om vertegenwoordiger van het Bestuur in zijn regio te zijn. Hij is 42 jaar werkzaam geweest bij de Wegenwacht in District Badhoevedorp, dat later District Noord-West werd. Sjaak is al vele jaren actief bij verschillende koren en zit in het bestuur van de Federatie van Noord-Hollandse Koren. Wij wensen hem en zijn echtgenote Yvonne vele plezierige contacten met leden in zijn regio.

In dit nummer van de Buitenband is geen interview met een Regiocontactpersoon opgenomen. Sinds het zomernummer van 2019 heeft José Noordman altijd het interview verzorgd. In totaal 18 RCP'ers heeft ze voor deze reeks interviews gesproken. Wij willen haar op deze plaats bedanken voor haar bijdrage. De interviews hebben de bekendheid van de RCP-functie vergroot. Tijdens de RCP Jaarbijeenkomst 2023 hopen wij haar in het zonnetje te kunnen zetten.

Begin november zullen de RCP'ers met hun partners weer bijeenkomen voor hun jaarlijkse vergadering in De Bilt. Dan worden ervaringen uitgewisseld en mogelijke nieuwe activiteiten voor leden besproken. Dit jaar heeft het bestuur 4 nieuwe RCP'ers kunnen benoemen: In Den Haag Zuid, Westland, Bollenstreek en Noord-Holland Noord. In Voorburg en Drenthe zijn nog vacatures.

PRIKBORD ACTIE BEZOEK MUSEUM ROCKART

**HOEK VAN
HOLLAND**
19 OKTOBER 2023
14.00 UUR

Achtergrond informatie?

De uitgebreide collectie van Museum RockArt geeft een beeld over 70 jaar muziekgeschiedenis d.m.v. beeld, geluid, info, foto's, kleding, gitaren en drumstellen. Zo zijn o.a. de land- en boordstudio van Radio Veronica, de originele opname apparatuur uit de studio jaren 60, De Drive-in meubel van radio Noordzee jaren 70 en een originele platenbar met koptelefoons de basis van een permanente tentoonstelling.

Wat gaan we doen?

Annie van den Bos is vrijwilliger bij het museum en dompelt jullie onder in 70 jaar muziekhistorie. Het belooft een gezellige muzikale middag te worden met zeer uiteenlopende muziekstijlen.

Ook is er voor de liefhebber een geweldige winkel waar van alles op het gebied van muziek te koop is.

Kortom dit moet je niet missen.

Hoe meld je je aan?

Stuur een e-mail met je naam en je mobiele nummer naar annvdbos@caiway.nl Laat even weten of je alleen of met z'n tweeën komt.

Maximaal aantal deelnemers 12

Deelname € 7,50 = toegangsprijs museum

www.rockart.nl

Opmerkingen?

Heb je vragen? Stuur dan een Whatsapp naar Annie van den Bos 06 30084474

Waar?

Museum RockArt Zekkenstraat 42 3151 XP Hoek van Holland **Start 14.00 uur 19 oktober 2023**

VG ANWB lid
Annie van den Bos
organiseert

Vereniging van voormalig medewerkers ANWB

ChatGPT wat kun je ermee?

Tekst en illustraties: Hans van der Schaaf/ChatGPT

Schrikbeelden dat de wereld overgenomen zal worden door computers en systemen die we zelf gemaakt hebben bepalen momenteel de discussie over kunstmatige intelligentie. Of in het Engels: Artificial Intelligence, AI. Maar kun je er persoonlijk wat aan hebben?

Stel, je maakt een kwartaalblad voor een vereniging en er melden zich weinig mensen die je daarmee willen helpen en toch moet het blad gevuld worden... In dat geval is een dienst als ChatGPT een interessant instrument. Niet alleen om het blad te helpen vullen, maar ook voor haar lezers die je kennis laat maken met een chatbox waarmee je een gesprek kunt voeren, of die je een antwoord op prangende vragen kan geven, of waarmee je medische informatie over een aandoening kan vinden, of een hobby kunt verdiepen. Nieuwsgierig? Zie de GPT-chatbox op: www.talkai.info/nl/chat/

Vanaf hier is dit artikel geschreven met ChatGPT.

De eerste vraag die ik stelde was: **Schrijf een artikel over de zin en onzin van ChatGPT.**

“ChatGPT, een door kunstmatige intelligentie aangedreven chatbot, heeft de afgelopen tijd veel controverses veroorzaakt. Aan de ene kant wordt het geprezen vanwege zijn vermogen om natuurlijk taalgebruik te begrijpen en redelijk samenhangende antwoorden te geven. Aan de andere kant wordt het bekritiseerd vanwege de potentieel schadelijke en misleidende informatie die het kan genereren. In dit artikel bespreken we de zin en onzin van

bieden van klantenservice, waarbij het snel en efficiënt antwoorden kan geven op veelgestelde vragen. Bovendien kan ChatGPT worden gebruikt als een oefeningstool voor het verbeteren van taalvaardigheden. Door met de chatbot te communiceren, kunnen gebruikers oefenen met het formuleren van vragen en het begrijpen van de antwoorden. Dit kan vooral nuttig zijn voor mensen die hun Engelse taalvaardigheid willen verbeteren. Echter, de onzin van ChatGPT ligt in zijn potentieel om misleidende informatie te genereren. Omdat ChatGPT een machine learning-model is dat wordt getraind op basis van enorme hoeveelheden tekst, kan het soms onnauwkeurige en zelfs gevaarlijke antwoorden geven. Het heeft de neiging om bronnen te citeren zonder de betrouwbaarheid ervan te verifiëren, wat kan leiden tot het verspreiden van valse informatie. Daarnaast kan ChatGPT ook worden misbruikt voor kwaadwillende doeleinden, zoals het verspreiden van haatzaaiende taal, het genereren van nepnieuws of het creëren van manipulatieve content. Het gebrek aan menselijk toezicht tijdens het trainingsproces maakt het moeilijk om dergelijk misbruik volledig uit te sluiten. Om deze uitdagingen aan te pakken, is het cruciaal om verantwoordelijkheid te nemen bij het implementeren en gebruiken van ChatGPT. Het is belangrijk om kritisch te blijven bij het evalueren van de antwoorden van de chatbot en deze niet klakkeloos als waarheid aan te nemen. Het is ook essentieel om mensen bewust te maken van de beperkingen

ChatGPT

Laten we eerst de zin van ChatGPT bespreken. Het is indrukwekkend om te zien hoe ver kunstmatige intelligentie is gevorderd in het begrijpen en genereren van menselijke taal. ChatGPT kan worden gebruikt als een hulpmiddel voor snelle informatie, waarbij het gebruikers kan voorzien van antwoorden op eenvoudige en algemene vragen. Het kan ook helpen bij het

van ChatGPT en hen aan te moedigen om andere betrouwbare bronnen te raadplegen voor complexere vraagstukken.

Daarnaast moeten er stringente maatregelen worden genomen om misbruik van ChatGPT te voorkomen. Dit kan onder meer het inzetten van menselijke moderatoren tijdens het

trainingsproces en het implementeren van filtersystemen om schadelijke inhoud te detecteren en te verwijderen, omvatten.

Kortom, ChatGPT heeft zowel zinvolle toepassingen als mogelijke risico's. Het heeft het potentieel om het gebruiksgemak en de efficiëntie van klantenservice en informatieverstrekking te verbeteren. Echter, het gebrek aan controle en de potentieel misleidende antwoorden maken het noodzakelijk om voorzichtigheid en verantwoordelijkheid te betrachten bij het gebruik ervan."

Vraag 2: Hoe kun je als senior ChatGPT nuttig gebruiken?

1. **Informatie opzoeken:** Je kunt ChatGPT gebruiken om snel en gemakkelijk informatie op te zoeken over een breed scala aan onderwerpen. Het kan nuttig zijn bij het beantwoorden van vragen, het verkrijgen van achtergrondinformatie of het leren over de nieuwste ontwikkelingen.
2. **Sociale interactie:** Als je behoefte hebt aan gezelschap of iemand om mee te praten, kan ChatGPT je helpen. Je kunt het gebruiken als een virtuele gesprekspartner om over je interesses te praten, verhalen te delen of gewoon te chatten over alledaagse onderwerpen.

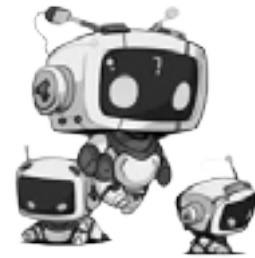
3. **Probleemoplossing:** ChatGPT kan nuttig zijn bij het oplossen van kleine problemen of het beantwoorden van technische vragen. Stel bijvoorbeeld vragen over het instellen van een nieuwe app op je telefoon, het oplossen van technische problemen met je computer of het begrijpen van hoe je nieuwe gadgets kunt gebruiken.
4. **Ondersteuning bij gezondheidsvragen:** ChatGPT kan helpen bij het vinden van informatie en het beantwoorden van vragen over gezondheidszaken. Je kunt het gebruiken om meer te weten te komen over bepaalde aandoeningen, symptomen te begrijpen, tips voor een gezonde levensstijl te krijgen en meer.
5. **Hobby's en vrijetijdsbesteding:** Als senior heb je mogelijk verschillende hobby's en interesses. ChatGPT kan je helpen bij het ontdekken van nieuwe hobby's, het verkrijgen van tips en advies over activiteiten zoals tuinieren, koken, kunst, muziek, reizen en nog veel meer.

Vraag 3: Wat is interessant voor gepensioneerde ANWB-medewerkers?

Er zijn verschillende activiteiten en interesses die interessant kunnen zijn voor gepensioneerde ANWB-medewerkers. Hier zijn enkele suggesties:

1. **Reizen:** Gepensioneerde ANWB-medewerkers hebben vaak uitgebreide kennis van verschillende bestemmingen en reismogelijkheden. Ze kunnen hun ervaring gebruiken om zelf op reis te gaan en nieuwe bestemmingen te verkennen.

2. **Vrijwilligerswerk:** Veel gepensioneerden vinden voldoening in vrijwilligerswerk. ANWB-medewerkers kunnen hun kennis en vaardigheden gebruiken om anderen te helpen, bijvoorbeeld door het bieden van reisadvies of het assisteren bij pechhulp.
3. **Natuur en wandelen:** Veel ANWB-medewerkers hebben affiniteit met natuur en wandelen. Ze kunnen deelnemen aan wandelverenigingen, natuurgroepen of zich aansluiten bij wandelclubs om samen met anderen te genieten van de buitenlucht en mooie landschappen.
4. **Autoliefhebberij:** Als ANWB-medewerkers hebben ze vaak veel kennis over auto's en mobiliteit. Ze kunnen hun interesse in autotechnologie, oldtimers of motorsport blijven volgen en deelnemen aan evenementen of clubs die zich hierop richten.
5. **Cultuur en geschiedenis:** Gepensioneerde ANWB-medewerkers kunnen hun interesse in cultuur en geschiedenis verkennen door lid te worden van historische verenigingen, musea te bezoeken, stadswandelingen te maken of deel te nemen aan rondleidingen.
6. **Fietsen:** De ANWB staat bekend om haar fietsroutes en advies. Gepensioneerde medewerkers kunnen zelf actief blijven fietsen en deelnemen aan fietstochten of fietsclubs.
7. **Schrijven:** ANWB-medewerkers hebben vaak schrijvervaring. Ze kunnen hun kennis en ervaring delen door artikelen of blogs te schrijven over reizen, auto's, fietsen of andere interesses.

Het belangrijkste is dat gepensioneerde ANWB-medewerkers activiteiten kiezen die aansluiten bij hun persoonlijke interesses en hen voldoening en plezier brengen tijdens hun pensioen.

Voor u gelezen

Hieronder vind je berichten uit verschillende nieuwsbronnen van de ANWB over vele producten en diensten. Veel afdelingen en dochters zijn actief bezig met innovatieve en nieuwe activiteiten. Steeds meer leden maken er gebruik van en het versterkt het imago van de ANWB.

[Op Intranet lezen wij over de volgende ontwikkelingen](#)

In 5 jaar kregen 30.000 kinderen een fietshelm. Het succesvolle maatschappelijke ANWB-project "Streetwise" legt op basisscholen de nadruk op verkeersveiligheid. Het dragen van een fietshelm vermindert de kans op hersenletsel met 60-70%. In samenwerking met derden zijn al 30.000 kinderen voorzien van een fietshelm.

ANWB wint samenwerkingsprijs Clubs

De laadpas-app van de ANWB is gekozen tot de beste innovatie van het jaar. Het kan door alle Clubs worden gebruikt met één betaalmethode. De Clubs kunnen daardoor gezamenlijk betere tarieven onderhandelen met alle laadpaal-aanbieders in Europa.

Steun aan Zonne-auto wedstrijd in Australië

De 2-jaarlijkse wedstrijd is eind oktober in Australië tussen ca. 50 teams van zonne-auto's. De ANWB heeft steun verleend bij de bouw van de Nuna 12 van de TU Delft. Deze wedstrijd bevordert de innovatie van elektrische auto's.

WW-vloot groeit naar 15% elektrisch

Doordat dit jaar 30 exemplaren ID-Buzz worden aangeschaft en het aantal ID-4 groeit naar 110, zal de vloot eind 2023 voor ca. 15% elektrisch zijn. Het einddoel is in 2030 emissievrij te zijn.

Nieuwe dienst heeft meer dan 100.000 klanten

Het ANWB-Energiecontract voor dynamische energieprijzen had begin van de zomer al ruim meer dan 100.000 abonnees en een lange wachtlijst van

duizenden aanvragers. Deze dienst is ook interessant voor mensen die (nog) geen elektrische auto hebben. Via de vernieuwde app is het nu ook mogelijk de auto thuis automatisch op te laden als de elektraprijs het laagst is.

WW heeft in Oostzaan nieuwe werklocatie

Om in WW-station Amsterdam ruimte te krijgen voor het groeiend aantal vervangauto's van Logicx, is in Oostzaan een grote stalling ingericht voor 50 auto's met 16 laadpalen voor het groeiende aantal elektrische WW-auto's

[In de WW Kwartaalbladen weer allerhande nieuws over Wegenwachten en over de Wegenwacht](#)

Bijzondere pechhulp gevallen

Bijzonder verhaal uit de recente praktijk is de hulp aan een bruidspaar gestrand tussen stadhuis en feest. Ook stonden er verhalen van vroeger over hulp aan Majoor Bosshardt of schrijfster Marjan Berk.

Een technische tip

De "gele gouden top" van Gijsbert Pronk ging erover dat je een lithiumaccu beter halfvol kon laten voor meer levensduur. Daarentegen moet de loodaccu altijd zoveel mogelijk vol zijn.

[In Blik lezen wij naast sociale berichten ook ander nieuws.](#)

Werken als platformorganisatie

Interessant is het verhaal over het Fietsplatform. Met succes worden producten en diensten van fietsgebruik aan elkaar gekoppeld. Als een lid gaat fietsen, zoekt hij info over fietsgebieden, denkt hij aan fietsendragers op de auto, wil hij weten waar laadpunten zijn en dergelijken. In een platformorganisatie wordt dit allemaal opgepakt. Er wordt ook over een nieuw type fietsendrager nagedacht ten behoeve van diefstalbeveiliging.

leden secretariaat

per 20 augustus 2023

	Regio		Regio
Nieuwe (aspirant) leden		Overleden	
Mw. J.S. (Jeanette) Arbouw Leiden, ex-Dataredacteur Kamperen, Bollenstreek/Leiden	20	Dhr. W. (Wop) de Lange uit Amstelveen, overleden op 26 juni 2023	11
Mw. M.J.H. (Marian) Veldhoven-Waaijer uit Gouda, weduwe van J.C.M. (Jan) Veldhoven, Regio Zuid-Holland	32	Dhr. J.J. (John) Ekel uit Oegstgeest, overleden op 26 mei 2023	20
Mw. C. van Pijnenburg-van Hemert uit Rotterdam, ex-Project assistent call center, Management assistente Sylvia den Ouden, Regio Rotterdam e.o.	53	Dhr. J.C.M. (Jan) van Veldhoven uit Gouda, overleden op 8 juni 2023	32
Dhr. R.J. (René) de Bruijn uit Schiedam, ex-Beleids- adviseur IM, Regio Rotterdam	53	Mw. H.R. (Hennie) Schefferlie-van Amersfoort uit Hoogvliet, overleden op 22 juni 2022, echtgenote van dhr. B.G. Schefferlie	54
Dhr. W.H.J.J.M. (Willie) van der Heijden uit Nuenen, ex-Wegenwacht, Regio Brabant Oost e.o.	74	Dhr. H. (Herman) Mos uit Elburg, overleden op 3 december 2022	88
Mw. T.E. (Trienke) Jager-van den Berg uit Ruurlo, weduwe van H. (Henk) Jager, Regio Achterhoek/ Apeldoorn	82		
Mw. F.H. (Froukje) Breek-Feenstra uit Lelystad, ex-Instruktrice Kantoren - Hilversum, Regio Flevoland Noord/Veluwe Noord	88		
Mw. J. (Jeannette) Meijerink-Hofman uit Ees, ex-Teammanager Alarmcentrale Assen, Regio Groningen/Drenthe Noord	92		

LEDENENQUÊTE

Binnenkort krijgt u als lid van onze vereniging een uitgebreid
Enquêteformulier.
Dit doen wij om van u te horen wat we beter kunnen doen.

De tijden veranderen snel en we worden ook ieder jaar ouder.
Bijna 10 jaar geleden hebben we een enquête gehouden onder leden.
Intussen kunnen wensen en mogelijkheden aanzienlijk veranderen.
Het bestuur wil graag dat de vereniging meeverandert.
Daarom hopen wij op uw antwoorden in deze enquête.

De enquête is een klein boekje met vragen.
Het wordt u per post toegestuurd.
Na invulling kunt u het gratis weer per post terugsturen
vóór 1 december 2023

Het bestuur hoopt dat u mee wilt doen met deze enquête.
In het Lentenummer van de Buitenband schrijven wij over de uitkomsten.

Wij danken eenieder voor deelname.

Het Bestuur

Gedachten in dicht

Tekst: Kees Lucassen

't Zal veertig jaar geleden zijn,
dat ik hier zat, zo heel tevreëen,
ergens bij dit dorpje klein,
in 't hart der Pyreneeën.

'k Was vertrokken uit Lissabon,
fietsend over 's Heren wegen,
met de hete zon als compagnon
en genoot nu van de regen.

Daarna ging 't snel: carrière, eega,
kroost en casa, weinig wind tegen.
Wel soms 'n stil verlangen naar
even zitten in de regen.

Fotocolumn

Een goede foto roept iets op.

Heb je zelf zo'n foto stuur hem op naar buitenband@vg-anwb.nl

Foto: Bas Braad

